

# PODATKI O ŠTEVILU PREBIVALSTVA ZA ISTRO OB RAZMEJITVAH ŠKOFIJ V LETIH 1772–1830

**Vincenc Rajšp**

*(Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju)*

V 18. stoletju je prišlo do temeljitih reform v cerkveni upravi. Te reforme so se odrazile tudi v Istri, predvsem v drugi polovici 18. stoletja. V predjožefinsko dobo segajo predvsem usklajevanja škofijskih meja z državnimi mejami Monarhije in Beneške Republike, pri katerih število vernikov še ni igralo posebne vloge. Ob naslednji temeljiti reformi škofijskih meja v času cesarja Jožefa II, ki je zajela tudi Istro, pa je prvič v zgodovini pri reformi škofijskih meja in škofijskih teritorijev igralo pomembno vlogo tudi število vernikov v posamezni škofiji. Zaradi tega je cesarjev komisar, krški škof grof Jožef Franc Anton Auersperg, zbral natančne podatke števila vernikov dušnopastirskih postojank. Na tej osnovi je predloge za nove teritorije škofij lahko podprl z natančnim številom prebivalstva. Vendar ti podatki veljajo le za Istro v okviru Habsburške monarhije.

Podatke o številu prebivalstva za potrebe organiziranja škofij na področju beneške Istre pa so avstrijske oblasti zbrale ob reorganizaciji primorskih škofij po letu 1808, ko so želeli ukiniti nekaj istrskih škofij, in leta 1815, ko je bila reorganizacija škofij ponovno aktualna. Pri določanju števila in velikosti škofij je ponovno igralo pomembno vlogo število vernikov posamezne škofije.

Tako so na primer razmišljali leta 1814 ob združitvi tržaške in goriške škofije: Trst 82 dušnopastirskih postojank in 92.000 duš; Gorica 120 dušnopastirskih postojank in 113.000 duš. Iz ljubljanske škofije bi se pridružilo 10 dušnopastirskih postojank, ki so štejele 8.872 duš. Tako bi goriška škofija imela 212 dušnopastirskih postojank z 213.872 dušami.

Zaključek je bil, da taka škofija ne bi bila prevelika, medtem ko bi bila tržaška škofija sama premajhna.